



“Amb el dipòsit protegim no només llavors, sino els fonaments de la civilització humana”
Jens Stoltenberg, primer ministre de Noruega

Quatre dones mortes

La violència de gènere es cobra quatre vides en menys de 24 hores

L'alta joieria triomfa

Creixen les vendes, tant de productes de luxe com de peces de plata



Societat

SALUT

L'eficàcia dels antidepressius, qüestionada per un estudi

■ Diversos assajos equiparen l'efecte de fàrmacs com el Prozac al del placebo en depressions lleus ■ La medicalització del patiment enfronta els professionals ■ Els laboratoris defensen la utilitat de les píndoles

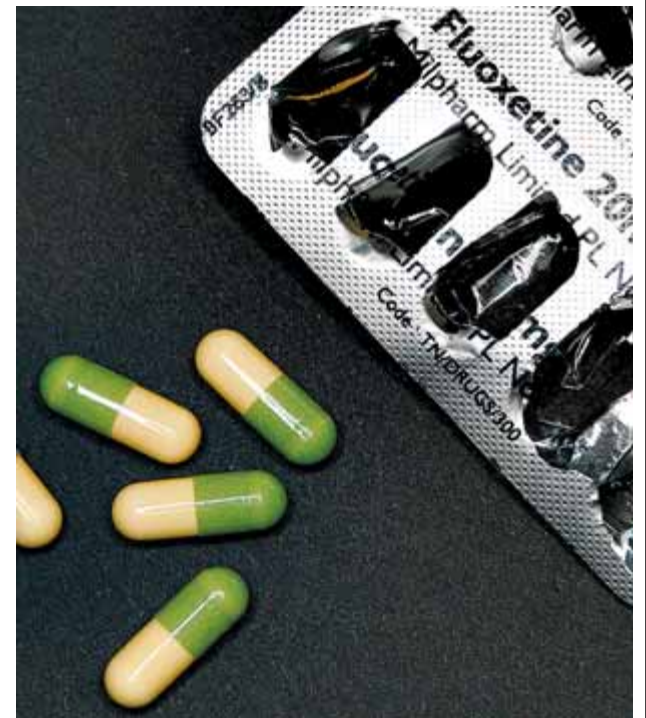
Marta Ciércoles
BARCELONA

Milions de persones a tot el món prenen antidepressius, sobretot dels anomenats de nova generació. Medicaments com el Prozac (que conté fluoxetina com a principi actiu) o el Seroxat (paroxetina) es troben amb relativa freqüència a les farmàcies de les llars catalanes per tractar quadres depressius. No obstant, diversos estudis científics han posat en dubte darrerament l'eficàcia d'aquests fàrmacs. L'últim, publicat al número de febrer de la prestigiosa revista *Public Library of Sciences* (PLoS), conclou que els antidepressius de nova generació només són efectius per als casos més greus de depressió, mentre que en la resta de pacients no van més enllà de l'efecte placebo.

El treball, coordinat pel professor Irving Kirsch, del departament de Psicologia de la Universitat de Hull (Regne Unit), és fruit de la col·laboració amb científics nord-americans i canadencs, que han revisat i analitzat dades de 47 estudis clínics fets amb 4 antidepressius: Prozac, Seroxat, Effexor (venlafaxina) i Serzone (nefazodone).

Els resultats d'alguns d'aquests estudis no els van fer públics en el seu moment els laboratoris (la majoria de cops perquè no demostraven prou eficàcia), motiu pel qual en molts casos es tracta de dades inèdites.

Comparant tota la informació, els científics van comprovar que l'efecte dels antidepressius era molt si-



Un home es pren una píndola de l'antidepressiu Prozac, un dels més venuts a tot el món. El Prozac, fabricat pel laboratori Eli Lilly, va sortir al mercat l'any 1988. La patent no va caducar fins al 2001 i ha generat grans beneficis ■ DARREN STAPLES / REUTERS

La pastilla de la felicitat

■ El límit entre la tristesa profunda i la depressió lleu sovint és difícil de determinar. El risc de medicalitzar processos vitals que comporten dolor -per exemple, el dol per la mort d'un ésser estimat- existeix i així ho reconeix el doctor Diego Palao, director de psiquiatria del Parc Taulí de Sabadell i membre de la comissió del pla de salut mental del departament de Salut. Per alguna cosa el Prozac es va rebatejar com *la pastilla de la felicitat*. “Durant anys s'ha alimentat la confusió entre depressió i tristesa”, denun-

cia Joan Ramon Laporte, director de la Fundació Institut Català de Farmacologia.

El doctor Palao defensa l'eficàcia dels antidepressius en malalts ben diagnosticats i alerta del risc d'abandonar la medicació. Palao insisteix: la depressió major és una malaltia greu que causa una elevada mortalitat. Per això recorda estudis que demostren que reduir l'ús d'antidepressius augmenta els suïcidis. La psicoteràpia és una bona solució per a depressions lleus, però calen bons professionals i que el pacient accepti el tractament.

milar a l'obtingut en pacients a qui només s'administrava placebo. L'única excepció s'observava en pacients amb depressió greu, segons Kirsch. I no pas perquè els antidepressius funcionessin millor en aquests casos, sinó perquè el placebo funcionava pitjor.

“Donats aquests resultats, sembla que no hi ha gaires motius per receptar antidepressius excepte en els casos de depressions més fortes”, conclou Kirsch.

Els laboratoris han reaccionat immediatament. Un portaveu d'Eli Lilly, fabricant de Prozac, ha defensat que una “experimentació mèdica i científica en

Les xifres

13

per cent de la població atesa als centres d'atenció primària de Catalunya prenen antidepressius. A més, entre els 20 fàrmacs més receptats, hi ha cinc psicofàrmacs.

profunditat ja va demostrar que la fluoxetina és un antidepressiu eficaç”. Per la seva banda, GlaxoSmithKline (Seroxat) va al·legar que el treball té en compte només una part de les dades sobre el fàrmac.

Des del seu llançament,

l'any 1988, uns 40 milions de persones han pres Prozac. La patent va caducar el 2001, però Lilly ha guanyat milers de milions de dòlars per la seva venda. El doctor Joan Ramon Laporte, director de la Fundació Institut Català de Farmacologia, vinculat a la UAB, denuncia que els laboratoris fabricants d'aquests antidepressius han estat “enganyant per omissió durant molts anys”. Laporte considera que amagar els resultats que no els beneficiaven “és una falta d'ètica molt greu”. Amb tot, curiosament, investigacions com la que avui ens ocupa “només es fan quan les patents han caducat”. ■